Csalótzky Izabella

A Büntetés-végrehajtási Szervezet 2004. év pályázati tevékenysége és a 2005. évi pályázati lehetőségek

Bevezetés

A 2004. év pályázati tevékenységének értékelésekor meg kell vizsgálnunk, melyek voltak azok a külső és belső keretek, amelyek megszabták szervezetünk lehetőségeit e téren, mely feladatokat rótt ránk a pályázati úton való forrásbevonás szükségessége a szűkös költségvetései források kiegészítésére, és azt, hogy milyen eredményeket értünk el.

Természetesen a pályázatok nem új formái a bv. szervek költségvetése kiegészítésének. A korábbi években is számos sikeres kezdeményezést találunk, azonban 2004-től egyrészről megtöbbszöröződött a pályázati lehetőségek száma, másrészről a pályázati rendszerben való forráselosztás egyre jellemzőbb az állami források kezelőire, illetve más forrásokkal rendelkező szervezetekre. A források ilyen formában történő elosztása hozzájárul az ország hosszú távon tervezett fejlesztéséhez. Ez természetesen magukat a pályázókat is terv szerinti fejlesztésre ösztönzi. Ideális esetben a pályázók meglévő elképzeléseikhez keresnek pályázati forrásokat, és nem a pályázatokon belül próbálják elhelyezni lehetséges kapcsolódási pontjaikat. E tekintetben szervezetünk komoly előrelépést tett 2004-ben, megszaporodtak a projektelképzelések, és egyre több kidolgozott programmal, illetve gyorsan átalakítható programokkal rendelkezünk.

A források pályázatokon keresztüli megszerzése kifejezett szakértelmet igénylő szakterületté fejlődött az elmúlt években, a fejlesztési igények kellő formába való öntése, a pályázatok felkutatása, a formanyomtatványokon való eligazodás időigényes és eddig esetleg nem ismert feladatot jelent szervezetünk személyi állománya részére.

Nem csak az újfajta részfeladatok, hanem az újfajta a pályázatok tartalmi követelményeinek való megfelelés is kihívást jelentett. A 2004-es év volt az első olyan időszak, melyben a pályázatokon való részvételünk szervezett formában valósult meg.

A pályázati tevékenység intézményi keretei

Külső keretek

Kihívást jelentett az új intézményrendszerhez való alkalmazkodás. Az államigazgatáson belül külön intézményrendszer jött létre a pályázatok kiírására, begyűjtésére és kezelésére, kialakult egy gyakran túlbonyolítottnak és a pályázók szempontjából feleslegesen sok adminisztrációs feladattal terheltnek tűnő pályáztatási, projekt-végrehajtási és monitorozási rendszer.

Sok esetben az európai uniós gyakorlat és szabályozás indokolja a rendszer elemeinek bonyolultságát, sok felesleges elem adódik a túlbiztosításból, a források felhasználásának átláthatóvá tételének igényéből.

Pályázati referensi rendszer kialakítása a büntetés-végrehajtásban

2004. februárjában az európai uniós és a hazai pályázati források hatékonyabb kihasználása érdekében valamennyi büntetés-végrehajtási szervnél kijelölésre került egy fő pályázati referens. A pályázati kérdésekkel foglalkozó munkatársak beosztása, rendfokozata, munkatapasztalata, idegennyelvtudása, a pályázati kérdésekkel kapcsolatos gyakorlottsága, a büntetés-végrehajtási szakterületen szerzett tapasztalata igen változatos.

Legkedvezőbb helyzetben azok az intézetek vannak, ahol lehetőség volt olyan pályázati referensek alkalmazására, akik nem kapcsolt munkakörben végzik ezt a tevékenységet.

Sajnos összességében elmondhatjuk, hogy a pályázati referensek informatikai és egyéb infrastrukturális ellátottsága igen szerény. Mivel a pályázatfigyelés és a pályázatokon való részvétel közvetlen Internet elérés nélkül nehézkes, tekintve, hogy a pályázatok kiírói az elektronikus pályázatást helyezik előtérbe a papíralapúval szemben, fontos lenne, hogy valamennyi pályázati referens közvetlenül férjen hozzá az Internethez. Gyakran nehézséget okoz, hogy a referensek nem rendelkeznek saját e-mail címmel. Ennek leküzdésére, a lehetőségekre is figyelemmel, a BVOP Informatikai Főosztálya a 2005. évi tervezésnél figyelembe fogja venni az ilyen irányú igényeket.

Képzések

A pályázati referensek munkájának segítése céljából 2004-ben két alkalommal került megrendezésre továbbképzés az Országos Parancsnokság szervezésében.

2004. június 23-24. között Pilisszentkereszten kétnapos továbbképzést szerveztünk, ahol a referensek részére bemutatásra került a Nemzeti Fejlesztési Terv, illetve annak a bv. szervek részére elérhető pályázati lehetőségei, a civil szervezetekkel történő pályázati együttműködések lehetőségei, a pályázatfigyelés alapjai. Meghívott előadóként a továbbképzésen részt vett az Igazságügyi Minisztérium Fejlesztéspolitikai Osztály vezetője, valamint a Foglalkoztatási Hivatal munkatársa, akik bemutatták a Nemzeti Fejlesztési Terv Operatív Programjainak irányítási rendszerét, valamint a pályázati űrlapok tipikus kérdéseit.

Fontosnak ítéltük, hogy a pályázati referensek olyan ismeretekkel is rendelkezzenek, amelyek közvetetten segítik elő a pályázatok végrehajtását. Ilyen közvetett terület a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás. 2004. december 3-án egynapos képzés keretében kerültek bemutatásra a közbeszerzés alapjai a Központi Pénzügyi és Szerződéskötő Egység (KPSZE) Európai Uniós Közbeszerzési Koordinációs és Szabályossági Egység (EKKE) munkatársa által. Az előadó arra világított rá, hogy egy projekt megtervezése során a közbeszerzés költségének és időigényének figyelembe vétele rendkívül fontos. A 2005-ös évben további 2 továbbképzést tervezünk.

A büntetés-végrehajtási szervekkel együtt pályázó szervezetek

Azt, hogy az egyes pályázati célok elérésében milyen szervezeteket kell és lehet támogatni, valamennyi kiírás pontosan meghatározza.

A legtöbb esetben a pályázatok kiírói nem közvetlenül az államigazgatási szerveket kívánják a pályázatok útján támogatni. A legtöbb pályázati lehetőség társadalmi szervezetek számára nyitott, melyek csak tevékenységi körük kapcsán csatlakoznak az államigazgatáshoz, így a büntetés-végrehajtáshoz is.

A helyi közösségeket képviselő önkormányzatok és munkaerő-piaci integráció területén tevékenykedő szervezetek (pl. munkaügyi központok) gyakran szerepelnek a támogatandó szervezetek között.

A bv. intézetek és intézmények legtöbbször csak partnerként vehetnek részt a pályázatokon, vagy ha főpályázói minőségben indulhatnak, egyéb szervezetekkel (oktatási intézmények, munkaügyi központok, civil szervezetek stb.) közösen kell kidolgozniuk a pályaműveket.

Ez a pályázatokban megfogalmazott partnerségi követelmény, mivel nem sikerült partnereket találni, sok esetben akadálya volt a bv. szervek pályázaton való indulásának, azonban az is megfigyelhető és egyre inkább jellemzővé válik, hogy az egyes intézetek és intézmények kifejezetten jól kamatoztatják korábban megszerzett, főleg a helyi közösséggel fenntartott (helyi vagy megyei önkormányzatok pl. Békés, Csongrád, Győr-Moson-Sopron megye – helyi vagy regionális munkaügyi központ pl. Békéscsabai Munkaügyi Központ) kapcsolataikat.

A büntetés-végrehajtás kifejezetten vonzó partner az olyan civil szervezetek számára, amelyek a hátrányos helyzetűek rehabilitációjával, a drog-prevencióval foglalkoznak, a nők esélyegyenlőségéért küzdenek, vagy például kisebbségi szervezetek.

A tavalyi év során ki kell emelni a partnerek közül az AVP Hungary Egyesületet, a MONA Alapítványt, a Humán Pszicho 2002 Kht-t, a Társadalmi Visszailleszkedést Segítő Egyesületet, mint legaktívabb civil partnereinket.

Nagyon fontos kiemelni, hogy a büntetés-végrehajtási szervek által vezetett, vagy alkotott partnerségek programjaiban sokszor problémát jelent a megnyugtató utánkövetés megszervezése, a hosszabb, a programban résztvevő fogvatartottak szabadulás utáni utógondozását megkövetelő programok esetében. Szervezetünk nem láthat el ilyen feladatokat, ezért minden esetben valamely partnerre kell hagyatkoznia.

Abban az esetben, ahol a Pártfogó Felügyelői és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat valamilyen oknál fogva nem vonható be a programokba, intézeteinknek nehézségekkel kell szembenézniük. Ezért kiemelten fontos, hogy a Szolgálattal központi és helyi szinten is jó munkakapcsolat álljon fenn. Ennek érdekében született az a kezdeményezés, mely szerint a holland MATRA program keretében közös programot hajtanánk végre a Szolgálattal a személyi állomány képzése vonatkozásában. Egyelőre a program a tervezés szintjén áll, előzetes egyeztetések folynak egy ilyen program fogadtatásának felmérésére a holland partnerekkel.

Pályázati lehetőségek 2004-ben

Hazai lehetőségek

A hazai lehetőségek döntő részét a Nemzeti Fejlesztési Terv pályázatai jelentették 2004-ben. Az NFT mellett számos egyéb alap is rendelkezésre állt, azonban az ezekből elnyerhető támogatások nagyságrendileg kisebbek voltak.

A Nemzeti Fejlesztési Terv – NFT

Az Európai Unió tagjaként Magyarország jogosulttá vált az unió fejlesztési támogatásainak igénybevételére, melyeket a Strukturális és Kohéziós Alapok nyújtanak.

Azt, hogy az egyes országok a támogatást milyen célokra vehetik igénybe, a és a hozzá kapcsolódó határozzák meg. A támogatással kapcsolatos konkrét pedig már az operatív programok program-kiegészítő dokumentumai tartalmazzák. Az operatív programokat kiegészítik a Kohéziós Alapból finanszírozott közlekedési és környezetvédelmi fejlesztések.

A magyar NFT 2004-2006 öt operatív programja (OP) a következő:

· Agrár- és vidékfejlesztés – AVOP
· Gazdasági versenyképesség – GVOP
· Humán erőforrások fejlesztése -HEFOP
· Környezetvédelem és infrastruktúra – KIOP
· Regionális fejlesztés – ROP

Összességében elmondhatjuk, hogy a NFT keretei által szabott feltételek nem kedveztek szervezetünknek. A büntetés-végrehajtás egyik OP-nak sem volt kifejezett célterülete, ebből kifolyólag nem, vagy csak nagyon nehezen voltak illeszthetők szervezetünk fejlesztési céljai az OP-kban meghatározott célokhoz.

Az öt OP közül egyedül a Humán Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (HEFOP) program keretében meghirdetett pályázatok voltak azok, ahol a büntetés-végrehajtás mint célterület megemlítésre került. A HEFOP céljaihoz illeszthetők voltak a büntetés-végrehajtás, a fogvatartotti rehabilitáció, a munkaerőpiaci reintegráció területén végzett tevékenységek és az ehhez kapcsolódó fejlesztési igények.

A HEFOP célja a foglalkoztatás szintjének emelése, a munkanélküliség csökkentése. A munkaerőpiaci reintegráción belül különös figyelmet fordít a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való belépésének segítésére, s ezzel társadalmi kirekesztettségük mérséklésére. Az Operatív Program támogatja továbbá a munkaerőpiac kínálati oldalának fejlesztését az iskolarendszeren belüli és kívüli képzéssel, az alkalmazkodóképesség és a vállalkozói készségek erősítésével, illetve a munkaerőpiaci szolgáltatások korszerűsítésével. A képzés, oktatás, illetve a munkaerőpiaci szolgáltatások infrastrukturális alapjainak erősítése kiemelt beavatkozási terület.

A HEFOP fő intézkedései az alábbiak:

1.1. A munkanélküliség megelőzése és kezelése
1.2. Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése
1.3. A nők munkaerő-piaci részvételének támogatása, a család és a munka összehangolásának segítése

2.1. Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatásban
2.2. A társadalmi beilleszkedés elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével
2.3. A hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javítása, különös tekintettel a roma népességre
3.1. Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek és kompetenciák fejlesztése
3.2. A szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztése
3.3. A felsőoktatás tartalmi és szerkezeti fejlesztése
3.4. A munkahelyteremtéshez kapcsolódó és a vállalkozói készségek fejlesztését elősegítő képzések
3.5. A felnőttképzés rendszerének fejlesztése
4.1. Az oktatási és képzési infrastruktúra fejlesztése
4.2. A társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
4.3. Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése az elmaradott régiókban
4.4. Egészségügyi információtechnológiai fejlesztés az elmaradott régiókban

A 2004. év tapasztalatai alapján, a téma szerint munkánkhoz kapcsolódó intézkedések konkrét pályázati kiírásai olykor technikai nehézségeket gördítettek a sikeres pályázatok elé, mivel a büntetés-végrehajtásra vonatkozó törvényi előírásokat és sajátosságokat gyakran nem, vagy nem kellő mértékben vették figyelembe a pályázati kiírás megszerkesztésekor a pályázatok lebonyolításában közreműködő szervezetek. A HEFOP több intézkedésének pályázati kiírásai célcsoportként jelölték meg a fogvatartottakat, azonban a fogvatartottak jogi helyzetéből adódó kötöttségeket (pl. a fogvatartottak munkáltatása során a munka ellenértékeként fizetett munkadíj alacsony összege) nem vette figyelembe a pályázat kiírója. Ezért, bár célcsoportként megjelent, a pályázati útmutatókban megszabott feltételek betartása komoly problémát jelentett. Sajnos az Irányító Hatóság által eddig publikált nyertes projektek között egyetlen olyan sincsen, melynek célcsoportjaként az elítéltek jelennének meg, vagy amely a büntetés-végrehajtás szakmai munkájához közvetlenül kapcsolódna.

HEFOP 2.2

A 2.2 pályázati ablak „A társadalmi befogadás elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével". Az intézkedés keretében a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi befogadását támogató szolgáltatások hatékonyságának növelése érdekében a szociális területen és a bűnmegelőzésben tevékenykedő szakemberek és önkéntesek képzésével valósul meg. A HEFOP Irányító Hatósága és a pályázatot lebonyolító Egészségügyi Minisztérium Strukturális Alapok Programiroda állásfoglalása szerint sajnos a bv. területén dolgozók nem tekinthetők a közvetlen célcsoport tagjainak.

GYISM-KAB-PR-04

A Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium (ma Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium) a Mobilitás KAB-PR-04 kóddal 2004. szeptember 1-jén pályázatot hirdetett a kábítószer-fogyasztókkal és a kábítószer-prevencióval foglalkozó intézmények komplex programjainak támogatására.

Több bv. intézet jelezte, hogy gondot okozna számára a szükséges önrész kigazdálkodása, és ebben az Országos Parancsnokság segítségét kéri. A BVOP Fogvatartási Ügyek Főosztályának segítségével meg tudtuk oldani ezt a problémát, az igényelt összegek minden esetben átutalásra kerültek. A támogatásról szóló döntés csak 2005-ben született meg: 17 beadott pályázatból 10 büntetés-végrehajtási pályázat nyert támogatást.

Kábítószerügyi Koordinációs Bizottság (KKB)

Szervezetünk rendszeresen képviselteti magát az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium és Kábítószerügyi Koordinációs Bizottság (KKB) által szervezett eseményeken, ahol naprakész információkat kaphatunk a pályázati és egyéb irányú együttműködési lehetőségekről.

A KKB-től 2004-ben 14 millió forint támogatást nyertünk el. A támogatásra szánt erőforrás teljes összegére megtörtént a kötelezettségvállalás.

Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB)

Az Országos Bűnmegelőzési Bizottság Titkársága a 21/2004 (V. 7.) IM rendelet felhatalmazása alapján kihirdetett bűnmegelőzési pályázati kiírására beérkezett pályázatok elbírálásra kerültek. Több pályázó intézetből 3 intézet került nyertesként kiválasztásra:

Békés Megyei Munkaügyi Központ mint főpályázó, a Békés Megyei Bv. Intézet közreműködésével	„ÚJ ESÉLY" Partnerségben a bűnismétlés megelőzéséért Békés megyében	5 000 000,-
Sopronkőhidai Fegyház és Börtön	Oktatás, képzés, reszocializáció	4 138 000,-
Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	„ADJ MÉG EGY ESÉLYT!", avagy a szabadulás előtt álló fogvatartottak társadalmi integrációját elősegítő képzés, foglalkozás és tréning	3 295 000,-

Egyéb hazai pályázatok

A Heves Megyei Bv. Intézet tagja a Konszenzus Alapítvány által vezetett többtagú konzorciumnak, mely a Modell Projekt pályázaton 30 millió forint támogatást nyert. A projekt keretében mind a fogvatartottak, mind a személyi állomány részére szervezett programok valósulnak meg.

A Veszprém Megyei Bv. Intézet közreműködőként nyert támogatást „A hatékony kommunikáció, az esetkezelés, a csoportépítés technikáinak elsajátítása és fejlesztése" tárgyában.

Nemzetközi lehetőségek

A 2004. év nemzetközi lehetőségeinek bemutatásakor meg kell említeni a korábbi évekből átnyúló két programot, a MATRA és a PHARE előcsatlakozási alaphoz benyújtott programok előrehaladását is.

MATRA

A Holland Külügyminisztérium MATRA-programja keretében elnyert támogatásból megvalósuló, „A magyar Büntetés-végrehajtás professzionalizálása" elnevezésű program végrehajtása ugyan nem kizárólag a 2004-es év tevékenységei közé tartozik, azonban mégis fontos, hogy eredményei részét képezzék jelen beszámolónak.

A program 2004-ben lezárásra került. A képzési programok, a nyelvtanfolyamok és a tananyag-fejlesztési modul sikeresen lezárultak. A képzési programokon és nyelvtanfolyamokon hét bv. intézet/intézmény (Állampusztai Országos Bv. Intézet, Bács-Kiskun Megyei Bv. Intézet, Balassagyarmati Fegyház és Börtön, Bv. Szervezet Oktatási Központja, Fővárosi Bv. Intézet, Heves Megyei Bv. Intézet és a Szegedi Fegyház és Börtön) munkatársai vettek részt.

Phare Előcsatlakozási Alap

A 2002-ben megkezdett Phare 2002/000-315.02.02 számú program 2004-ben is a legnagyobb nagyságrendű projekt volt a szervezetünk kezelésében lévő projektek között. A program keretében 2004 áprilisában lezárult a fiatalkorúak klasszifikációs rendszerének megújítását, rehabilitációs programok kidolgozását célzó testvérkapcsolati program elem. Jó tapasztalatokkal zárultak a Szirmabesenyőn és Kecskeméten végrehajtott próbaprogramok, mind a személyi állomány, mind a fogvatartottak motiváltak voltak a programok végrehajtása során. Fontos eredmény, hogy az intézetek személyi állománya gyakorlatot szerzett a nemzetközi együttműködésben való részvétel területén.

Megkezdődött a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet területén kialakítandó, 50 fő fiatalkorú fogvatartott befogadására alkalmas épület kivitelezése és az épület felszerelését célzó beszerzési pályáztatás. A fennmaradó támogatás lekötését kezdeményeztük a Nemzeti Fejlesztési Hivatal felé. A brüsszeli jóváhagyást követően megkezdődhet a Papnövelde u. 9-11. számú ingatlanok felújítása és az objektumok kültéri védelmének kialakítása.

EQUAL Közösségi Kezdeményezés

A 2004. évben elérhető egyik legnagyobb összegű támogatási lehetőség az EQUAL Közösségi Kezdeményezés keretében kiírt pályázat volt. A támogatás elnyerésére az alábbi témákhoz illeszkedő programokkal lehetett pályázni:

„A" téma: A munkaerőpiac szempontjából hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépésének vagy visszailleszkedésének segítése

„E" téma: Az egész életen át tartó tanulás és a „befogadó" munkahelyi gyakorlatok támogatása, amelyek a munkaerőpiaci diszkrimináció és egyenlőtlenségek szempontjából érintett emberek álláshoz jutását és munkában maradását segítik

„H" téma: A nemek közötti munkaerőpiaci különbségek és a foglalkozási szegregáció csökkentése

„I" téma: A menedékkérők munkaerőpiaci és társadalmi integrációjának elősegítése

A Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Irányító Hatóság (HEFOP és EQUAL IH) által befogadott közel 140 pályázat közül 39 részesült támogatásban. Szervezetünk 8 pályázatot nyújtott be, melyek közül két pályázat nyert támogatást.

Erről az eredményről – összehasonlítva más országok büntetés-végrehajtási szervezeteinek eredményeivel –, elmondhatjuk, hogy megfelel a nemzetközi átlagnak. (Lengyelország a maga több mint 170 bv. intézetével összesen 5 programot mondhat magáénak.)

A két nyertes, összesen több mint 307 millió forint összköltségvetésű pályázatot a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási Központja, „Van kiút!" címmel (186 millió forint) és a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön közösen a Sopronkőhidai Szövő és Ruhaipari Kft-vel „Visszatérés a társadalomba címmel" (121 millió 141 ezer forint) nyújtotta be az IH-nak.

A projektek az előkészítő szakaszra elnyert támogatásra vonatkozó támogatási szerződés aláírásakor kezdhetik meg a projekt végrehajtása során keletkezett költségek lehívását.

Pályázati lehetőségek 2005-ben

A pályázati lehetőségeket 2005-ben is a Nemzeti Fejlesztési Terv 2004-2006 alá rendelt Operatív programjai foglalják keretbe. Jelen beszámoló elkészítésekor a korábbi várakozásoktól eltérően még nem állnak rendelkezésre a pontos pályázati kiírások, mivel az Operatív Programok keretösszegeinek felhasználásáért felelős szervezetek – Irányító Hatóságok és az azokat felügyelő tárcák – még nem készítették el a végleges kiírásokat. Az azonban biztosra vehető, hogy a prioritások és a prioritásokhoz rendelt célcsoportok nem fognak nagyban változni, azonban a kiírások olykor módosított technikai tartalommal, feltételekkel kerülnek meghirdetésre.

Humán-erőforrás Operatív Program (HEFOP)

A 2004. évben a HEFOP intézkedések pályáztatása 2005-ben is tovább folytatódik.

HEFOP 1.3

Az 1.3 intézkedés célja: a munkaerő-piaci hátrányokkal küzdő nők segítése képzéssel, vállalkozási ismeretekkel, munkaerő-piaci szolgáltatásokkal, a nők vállalkozóvá válásának, illetve a munkahelyi és családi kötelezettségek összeegyeztethetőségének támogatása.

Az 1.3.1 pályázat keretében két komponens is meghirdetésre került 2004-ben, és a tervek szerint 2005-ben is ez várható. Itt az 1. komponens keretében a női fogvatartottak mint célcsoport elfogadhatóak volnának, pályázó civil szervezetek és partnerek felkutatása után.

HEFOP 2.3

A 2.3 intézkedés alatt 2004-ben a két alintézkedéshez kapcsolódó pályázatok is meghirdetésre kerültek, ezek 2005 első felében ismét megnyílnak. Tehát ezen pályázati ablakokban szervezetünknek – megfelelő civil főpályázókkal együttműködve – ismét lehetősége van pályázatokat benyújtani.

HEFOP 2.3.1

A HEFOP 2.3.1 „Hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása" c. ablak pályázatában az integrált megközelítésű, alternatív képzési projektekre helyezték a pályázatot kiírók a hangsúlyt. Az alternatív képzési modell

olyan foglalkoztatással összekapcsolt képzés, melyet pszicho-szociális támogatás kísér, ezáltal csökkenti a képzésből való lemorzsolódás veszélyét, és javítja a képzésben való eredményes részvétel feltételeit.

2004-ben 3 pályázat került benyújtásra, és elutasításra is. 2005-ben ezen pályázatok – megfelelő módosítások után – akár ismét benyújthatók.

HEFOP 2.3.2

A HEFOP 2.3.2 Alternatív Foglalkoztatási Szolgáltatások „A hátrányos helyzetű emberek, köztük a romák foglalkoztathatóságának javítása" c. pályázati kiírásban előírta a pályázat meghirdetője, hogy az eredményes munkaerő-piaci beilleszkedés segítéséhez a foglalkoztathatóság javítását meg kell előznie, vagy ki kell egészítenie a képezhetőség javítására irányuló támogatásnak, fejlesztésnek és az egyéni adottságokhoz igazodó, komplex megközelítésű fejlesztésközpontú szolgáltatásoknak.

2004-ben 2 pályázat került benyújtásra, és elutasításra is. 2005-ben ezen pályázatok – megfelelő módosítások után – ismét benyújthatók.

Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program

Ez az Operatív Program a következő két programot tartalmazza:

- Állati hulladék kezelése (KIOP-2004-1.2.0.F)
- Egészségügyi és építési-bontási hulladék kezelése (KIOP-2004-1.3.0.F)

Mindkét program keretében pályázhatnak állami szervek. Az állati hulladék kezelése programban 50 millió forinttól 1,3 milliárd forintig, az egészségügyi és építési-bontási hulladék kezelése programban 100 millió forinttól 400 millió forintig terjedhet a támogatás összege. Mindkét program esetén legalább 5% önrészt kell vállalni.

A KIOP pályázati csomag fennmaradó két pályázati lehetőségből [Ivóvízminőség javítás (KIOP-2004-1.1.1.F) Szennyvízelvezetés és –tisztítás (KIOP-2004-1.1.2.F)] a bv szervek alanyi jogon ki vannak zárva, mivel a pályázati felhívás szerint csak önkormányzatok, illetve önkormányzati társulások pályázhatnak. Az önkormányzatok és az állami szervek területi illetékességi jogkörének szabályzásának tisztázása jelenleg folyik.

A pályázatok benyújtására 2004. július 15-étől 2006. augusztus 31-éig folyamatosan van lehetőség.

EGT – Norvég Alap

A 2004-ben létrehozott EGT Pénzügyi Eszköz és a Norvég Alap a PHARE előcsatlakozási alaphoz és az Átmenetei Alaphoz hasonló módon fog majd programokat támogatni. E feltételek közül legfontosabb a minimum 25% önrész biztosítása.

A fő támogatási területek a következők:

- Környezetvédelem;
- Megújítható energiaforrások;
- Nyersanyag takarékosság;
- Tömegközlekedés fejlesztése
- Európai kulturális örökség;

• Oktatás és képzés;
• Helyi önkormányzatok adminisztratív kapacitásának növelése,
• Egészségügy és gyermekgondozás.

Ez a Norvég Alap tekintetében kiegészül

• A Schengeni Szerződés által támasztott követelmények teljesítése;
• Környezetvédelem adminisztratív kapacitásának erősítése;
• Önkormányzati hulladékkezelés
• Regionális politika és határokon átnyúló intézkedések,
• A Közösségi Vívmányok átvételéhez, alkalmazásához technikai segítségnyújtás;
• A fentiekkel összefüggő kutatási tevékenység területének támogatásával is.

A korábban tárcaközi felhívás keretében tervezett programozás nem felelt meg a norvég elvárásoknak, ezért a tárcaközi felhívásra válaszul küldött programokat törölték, és nyilvános pályázat formájában fogják meghirdetni a támogatásokat. Az NFH tájékoztatása szerint a tavasz folyamán meghirdetésre kerülnek a pályázatok.

AGIS

Az Európa Tanács AGIS programja 2003-tól 2007-ig tart, büntető ügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködéseket támogat. A 2006-os évre szóló pályázati felhívások közzétételére valószínűleg 2005. áprilisát követően kerül sor. A pályázati feltételek a tavalyi évhez képest előreláthatólag nem fognak változni. Három tagországnak, vagy két tagországnak és egy csatlakozó országnak kell közösen benyújtania a pályázatot.

Az AGIS program két részből tevődik össze: projektek támogatása és működési támogatás. (Az eddigi években a projektek támogatása nagyságrenddel nagyobb volt, mint a működési támogatás.) A pályázathoz legalább 30% önrésszel egyenértékű hozzájárulás szükséges.

A projektek támogatása szervezett tevékenységekre vonatkozik, ez lehet képzés, tanulmány készítése, kutatás, konferencia, szeminárium vagy hálózat létrehozása. A projektekben igazságügyi hatóságok is részt vehetnek.

A működési támogatás olyan nem kormányzati szervezetekre vonatkozik, amelyek fő tevékenysége jelentősen hozzájárul az EU által megállapított rendőrségi és igazságügyi prioritásokhoz.

A 2006-os évre vonatkozó pályázatokat valószínűleg 2005. december 15-ig kell benyújtani. A tervezett együttműködések időtartama nem haladhatja meg a két évet.

DAPHNE II. Program

Az Európai Bizottság Igazságügyi, Szabadságjogi és Biztonsági Kérdések Főigazgatósága „A gyermekek, fiatalok és nők elleni erőszak megelőzésére és leküzdésére, valamint az áldozatok és a veszélyeztetett csoportok védelmére" címmel nemzetközi pályázatot írt ki, 2005. március 4.-re módosított beadási határidővel.

A Program teljes költségvetése 50 millió euró. Ebből az összegből 2005-ben 10,2 millió eurós alapra lehet pályázni. A Program két különböző művelettípushoz kínál pénzügyi

támogatást (Call I és Call II). A Call I felhívásra benyújtott pályázatoknak új projektekre kell vonatkozniuk, már megkezdett projektek elfogadására nincs mód. A felhívás 12 vagy 24 hónapos időtartamra vonatkozik. A Call II-re olyan 12 hónapos időtartamú projektterv-ekkel lehet pályázni, amelyek már meglévő programok eredményeire építenek.

Pályázatot nyújthatnak be non-profit (civil) szervezetek, illetve közigazgatási szervek. A projekttevékenységhez legalább két EU/EFTA/EEA ország képviselőinek konzorciumot kell létrehoznia. A Call I összköltségvetésének – a futamidőtől függően – 30 000 és 125 000, illetve 60 000 és 250 000 euró közé kell esnie, melyen felül legalább 20% önrészt kell vállalni. A Call II felhívás összköltségvetése nem haladhatja meg a 100 000 eurót, és önrész vállalása nem szükséges.

2005-ben elérhető kizárólag hazai forrásból megvalósuló pályázatok

Bűnmegelőzési tárgyú pályázatok

Az Országos Bűnmegelőzési Bizottság Titkársága várhatóan 2005-ben is kiír bűnmegelőzési tárgyú projektekre pályázati felhívást. Mint korábban részletesen bemutatásra került, 2004-ben több bv. intézet is dolgozott ki ilyen tárgyú projektet, és nyert támogatást.

A tervezett pályázatokról egyelőre nem áll rendelkezésre információ. A Bűnmegelőzési Stratégiához kapcsolódó 2005-2006. évi Cselekvési Program megvitatására 2005. február 24-én ült össze a Bizottság, mely tárgyalta a pályázatokat is.

A Cselekvési Program összeállításához tett javaslatainkkal egy időben javasoltuk annak megvizsgálását, hogy a kiírásokban megjelölésre kerülhetnek-e bv. intézet típusok, vagy esetlegesen egyes bv. intézetek is, mint a civil szervezetek tevékenységének megpályázható helyszínei. Ezzel azokat a bv. intézeteket lehetne kedvező helyzetbe hozni, ahol nem állnak rendelkezésre kellő intenzitású civil szervezeti kapcsolatok, vagy valamely más okból nem volt lehetőség pályázat benyújtására. Amennyiben a Bizottság, illetve a Bizottság Titkársága a fenti felvetést támogathatónak ítéli, további egyeztetést igényel majd a pontos kiírások megfogalmazása.

A Nemzeti Fejlesztési Terv (2007-2013)

A második Nemzeti Fejlesztési Terv biztosította lehetőségek nem 2005-ben lesznek elérhetők. Tekintve azonban, hogy a 2007-ben induló fejlesztési programcsomag előkészítése a 2005-ös év kormányzati szinten is meghatározott fő feladata, szervezetünk részéről is fokozott figyelmet kell fordítani az előkészítésével kapcsolatos feladatok ellátására.

A Nemzeti Fejlesztési Terv és az azt magában foglaló Európa Terv fogja megadni azokat a kereteket, melyek a 2007-2013 közötti időszak valamennyi rendelkezésre álló forrásának elosztását szabályozzák majd, ide értve mind a Strukturális és Kohéziós Alapokból hazánk számára elérhető forrásokat, mind pedig a hazai költségvetési forrásokat. Ki kell emelni, hogy nagy valószínűséggel a hazai költségvetési források döntő hányadát a Strukturális és Kohéziós Alapokból származó támogatások felhasználásához szükséges önrész biztosítására kell majd fordítani, tehát ezzel szűkülni fognak azok a keretek, amelyek az e körön kívül eső – csak hazai forrásokból finanszírozott – fejlesztésekre beruházásokra fordíthatók.

Az előkészítő munka már 2004 második negyedévében megkezdődött, mikor is elindult az ún. „nagyprojektek" összegyűjtése. Az NFT terminológiában „nagyprojekt"-ként kerülnek meghatározásra azok a projektek, melyeknek teljes költségvetése környezetvédelmi beruházás esetében meghaladja a 25 millió eurót (kb. 6,3 milliárd Ft), minden más területen pedig az 50 millió eurót (12,7 milliárd Ft).

A 2005 januárjában az Igazságügyi Minisztériumban megtartott Miniszteri Értekezlet a büntetés-végrehajtási témában beadott projektjavaslatok közül a büntetés-végrehajtási egészségügyi intézmény kialakítását ítélte meg leginkább az NFT keretei közé illeszthetőnek. A projekt kidolgozására létrehozott munkacsoport megkezdte munkáját. Az első félév végéig folyó előkészítő munka után kerülnek majd újraértékelésre a fennmaradó javaslatok.

Összefoglalás

A fenti tapasztalatok összefoglalásaként elmondható, hogy az első, tagállammá válásunk nyújtotta pályázati lehetőségeket felvonultató év egy újfajta szemlélet tanulóéve volt. Nemcsak a nyertes, de minden beadott pályázat értékes tapasztalatokkal gazdagította szervezetünket.

Közel 370 millió forint a költségvetése azoknak a nyertes pályázatoknak, amelyeken szervezetünk akár főpályázókét, akár partnerként részt vett. Az összeg döntő részét a két nyertes EQUAL program jelenti.

Eredményesebbek voltak azok a kezdeményezések, ahol a pályázat nem a megpályázható keret egészét célozta meg, hanem kisebb program került benyújtásra.

Fokozott figyelmet kell fordítani olyan partnerkapcsolatok kiépítésére, amelyekből később létrejöhetnek az együtt pályázó partnerségek. Másik fontos következtetésként vonható le, hogy a beruházási elemeket tartalmazó pályázatok előkészítése forrásigényes. A fejlesztési igény – nagyságrendjével arányosan – milliós nagyságrendű is lehet.

Az előkészítés finanszírozása előreláthatóan 2005-ben is gondot jelent majd, tekintettel a költségvetési forráshoz rendelt feladatokra. A költségvetési források szűkössége kihatott az olyan pályázatokon való részvételünkre, ahol önrész biztosítása volt az alapfeltétel. Intézeteink a 100 ezer forintos nagyságrendű önrész biztosításával elérték teljesítőképességük maximumát.

Az elnyert összegek szakszerű, optimális és a támogatást nyújtó szervezetek részére is megfelelően átlátható, dokumentált felhasználása komoly feladatot fog róni az intézetekre, intézményekre. Különös figyelmet kell fordítani az EQUAL keretében folyó programokra a Bv. Szervezet Oktatási Központjában és a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben. Nemcsak az elnyert támogatás nagysága indokolja ezt, hanem a hosszú lebonyolítási idő, továbbá az az igény, hogy a szerzett tapasztalatok minél szélesebb körben kerüljenek szétosztásra annak érdekében, hogy a büntetés-végrehajtás egésze profitálhasson a programok közvetett, a pályázati munka területén elért eredményeiből.